

ДЕТСКА ГРАДИНА „ПРОЛЕТ“ С.ДЪБНИЦА

УТВЪРДИЛ :
ЗАПОВЕД № 28/16.09.2021 Г.
ДИМА МАЧКОВА
ДИРЕКТОР ДГ „ПРОЛЕТ“

ПЛАН

за дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование през учебната 2021/2022 година

I. Контекст

Придобиването на ключови компетентности от децата е невъзможно без реализирането на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование. Тези видове образование са взаимосвързани и формират интердисциплинарен комплекс, насочен към придобиване на социални, граждански и интеркултурни компетентности и на компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда. Тяхната значимост обосновават необходимостта от реализиране на действени и ефективни институционални политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, с крайна цел – формиране на социално ангажирани личности с изградени умения и компетентности за пълноценна реализация в съвременното общество.

Анализ и изводи относно осъществените дейности в областта на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование през предходната учебна година

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето. Екологично образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

II. Основни приоритети за учебната година

1. Възпитание в ценности. Формиране у децата на личностни качества, умения, нагласи и мотиви за спазване на утвърдени правила и регламенти в рамките на образователната институция и социалния живот.

2. Подобряване на здравната и екологичната култура на децата, като предпоставка за осъзнат избор на здравословен начин на живот и опазване на околната среда.

3. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

4. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

5. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

6. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ГЗЕИО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Да се подпомогне личностното и социално развитие на децата в условията на сътрудничество и взаимодействие между всички образователни общности в детската градина на основата на зачитане на правата на децата.

Задачи:

Когнитивни: ориентиране в някои от основните права на детето (име, дом, семейство, образование, здравеопазване, защита от посегателства и др.) и развитие на интелектуалните операции на децата за оценка и интерпретация на събития от живота на детската общност и на най-близкото обкръжение на детето.

Афективни: поставяне на основата на ценностни ориентации за гражданско поведение: изграждане на позитивен Аз-образ; отстояване на интереси; желание и готовност за участие в живота на детската общност; стимулиране на мотивацията и нагласите за активно участие при решаване на конфликти в детската група и др.

Поведенчески: развиване на самостоятелност и инициативност, самокритичност, организираност при извършване на познавателни и практически дейности; развитие на умения за общуване и работа в екип и др. Всеки преподавател, отчитайки особеностите на децата, с които работи, както и спецификата на средата в групата, включва такива дейности които биха допринесли за решаването на конкретните проблеми на детската общност.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ГЗЕИО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

1. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование формират в единство у децата както социални, граждански и интеркултурни компетентности, така и компетентности, свързани със здравето и поддържането на устойчива околна среда.

2. Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно

гражданско поведение.

3. Здравното образование е насочено към развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.

4. Екологичното образование е насочено към формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.

5. Интеркултурното образование е насочено към усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

6. Целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина са изграждане на начална ориентация на детето да:

- разбира основните общочовешки ценности;
- зачита значимостта на околните;
- приема и зачита различията между хората и културите;
- осъзнава и цени своята културна идентичност;
- взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
- изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
- бъде активно, да изразява мнение и да поставя цели;
- носи отговорност за поведението си, за постъпките си, за своя живот и този на другите хора;
- има основни знания за здравословен начин на живот;
- познава и спазва основни нормите за екологична култура и екологосъобразно поведение;
- има основни познания за глобалния свят и неговите общи ценности;

7. В детската градина гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват във всички възрастови групи:

- интегрирано в обучението по образователните направления;
- интегрирано в допълнителни форми на педагогическо взаимодействие;
- работата по различни национални и международни проекти.

8. Начините и формите на осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование за различните възрастови групи се определят в програмната система на детската градина.

9. Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина се осъществяват от учителите на групите. В работата по проекти и съвместни дейности с други институции задачите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват под ръководството на учителите в групите.

10. За осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина учителите разработват институционални политики.

11. В институционалните политики по ал. 10 се определят конкретните подходи и начини на организация на вътрешните процеси и дейности за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на децата в ДГ.

12. Институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование в детската градина са насочени към изграждане и поддържане на демократична образователна организационна култура, която насърчава спазването на споделени правила, процедури, традиции и колективни ценности.

В съдържанието на ГЕИО се включват знания, умения, ценности, отношения от

различни сфери на социалното познание, които въвеждат и ориентират децата в социалната среда, в която живеят: показват им и обясняват правилата на съвместен живот с другите, както и предоставят възможности за тяхното практикуване.

ПРИНЦИПИ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ГЗЕИО В ДЕТСКАТА ГРАДИНА

Съблюдаването на определени принципи на обучение по ГЗЕИО произтича от самата същност на гражданското образование – да осигури на всеки индивид гражданска образованост и компетентност, които ще му позволят личностна и социална реализация. Обучението по гражданско образование не може да се разглежда извън контекста на идеите за гражданското общество, демокрацията и човешките права. Така както идеята за гражданско общество е неделима от идеята за демокрация, така и гражданското образование не може да се осъществява в условия на дефицит или отсъствие на демокрация. А признак за наличие на демокрация е спазването на човешките права. В този смисъл се формулира и следният принцип:

1. Обучението по гражданско образование в детската градина трябва да се осъществява в условия на спазване на правата на децата .

Да се спазват правата на детето в детската градина означава:

- да се работи в сътрудничество с родителите, които носят първостепенна отговорност за образованието и развитието на своите деца и имат права да контролират качеството на образователната услуга, която детската градина извършва, както и да вземат участие в решенията, които се отнасят до цялостното организиране на средата, в която живеят техните деца;
 - да се провежда качествен образователен и възпитателен процес, който отговаря на потребностите на децата и е съобразен с техните възрастови и индивидуални особености;
 - да се подбира квалифициран персонал, който проявява отговорно отношение към ангажиментите си, отнасящи се до опазване на живота и здравето на децата в детското заведение;
- да е организират разнообразни дейности, които да създават условия децата да практикуват своите права и да се учат на отговорно поведение спрямо връстниците си.

2. Обучението по ГЗЕИО в детската градина трябва да разкрива съдържанието на правата на децата от гледна точка на тяхната функционалност

Обучението трябва да бъде ориентирано към разкриване на възможности децата да се самовъзприемат като активни участници в създаването на реда в детската градина. Те трябва да бъдат насочени към разбирането, че спазването на правата е необходимост и лична отговорност, която им гарантира разбирателство и коректност в ежедневните контакти с връстниците. Затова, в обучението следва да обсъждат не само прояви на нарушаване на правата на децата от възрастните, но и ситуации на нарушаване на правата на децата от деца. Развитието на тези умения е най-удачно да се извършва в игровата дейност, чрез провокиране на децата към заемането на позиция и идентифицирането на собствени пропуски в поведението при нарушаване на групови правила и норми.

3. Обучението по ГЗЕИО в детската градина трябва да разкрива съдържанието на правата на децата в единство с техните отговорности.

Образователното съдържание трябва да бъде конструирано по начин, преодоляващ традиционното представяне на правата като опозиция на задълженията. Така отговорното

поведение става реално постижимо, защото пътят към него преминава през утвърждаване на самочувствието, че си способен да защитиш правата на другите, защото знаеш какво зависи от теб, а не защото другите са ти вменили задължението да го правиш.

4. Обучението по ГЗЕИО в детската градина трябва да се осъществява с помощта на интерактивни методи и техники Това налага учителите да проявяват умения :

- да идентифицира потребностите на децата;
- да мотивира децата и да договаря с тях очаквания, цели и начини на работа;
- да създава благоприятна атмосфера за работа и почивка;
- да стимулира творческата активност на децата и свободното изразяване на мисли и чувства;
- да ангажира вниманието на децата с различни източници на информация;
- да предлага различни методи и средства за работа;
- да получава пълноценна обратна връзка от децата и още много други умения. Развитието на тези умения изискват наличието на безусловно позитивно отношение към личността на всяко дете (което предполага позитивна самооценка на самия учител).

МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ ПО ГЗЕИО

Беседа

Това е типичен метод на диалогичността, чрез който учителят и децата разменят информация, споделят свой опит, мисли, чувства и идеи. Подобно на добрите образци на неинституционализираното учене, диалогът може да осигури на децата спонтанни познавателни открития, съпреживяване и партньорство. Обсъждането е многофункционална процедура, която може да реализира различни задачи, свързани с възможностите за:

- актуализиране на опита на децата;
- откриване на нови знания;
- активизиране на мисленето и въображението;
- осмисляне и обобщаване на знанията;

Упражнение

Упражненията са изключително разнообразни по своите дидактически възможности и начини на организиране Обучението, което е ориентирано към развитие на личностните и социални умения, предполага повече възможности за многофункционално приложение на упражненията. Предлагат се упражнения за мотивиране на децата и за актуализиране на техния опит, за въвеждане в ново съдържание, за затвърдяване или коригиране на модели на поведение, за проблематизиране на нагласи, даване на оценки, операционализиране на действия и др. Много от предложените упражнения процесуално са близки до различни образци на дидактически игри, решаване на казуси, дейности за самостоятелна работа и т.н. Общото между повечето упражнения от моделите на обучение е в търсенето на подходяща за възрастта занимателност, провокиране на интерес и осигуряване на възможности за комплексно активизиране на възприятията на учениците.

Дидактическа игра

Подобно на упражненията този метод реализира разнообразни по своята същност задачи. Дидактическата игра успешно интегрира различни възможности за активизиране на мисленето и въображението на децата, създавайки приятна емоционална среда. Чрез дидактическите игри пътят на познанието става по-достъпен за децата, тъй като игрите създават познавателни ситуации, близки до техния опит. С помощта на дидактическите игри се демонстрират факти (модели на поведение), които иначе биха били трудни за

наблюдаване.

Ролева игра

Методът е изключително близък до нагласите на деца и възрастни да симулират социалната среда и да я развиват, играейки със своето въображение. Затова и самото обучение може да се разглежда като вид игра, в която учителят играе заедно със своите ученици. Използването на ролеви игри има предимството, че успешно може да събере в едно познавателната активност на обучаващите се и атмосферата на релаксация и забавление. Това прави още по-наложително точното съобщаване на задачата на всеки, разпределянето на ролите и определянето на времето за провеждане на играта

Като задължително се поставя условието всяка ролева игра да приключва с оценяване и обсъждане на извършеното.

Примерни теми	Умения, ценности, отношения на децата
Защо хората живеят заедно?	Проявяват интерес към изследване на жизнената среда, в която живеят; към начина на живот на околните - връстници и възрастни. Ориентират се в необходимостта от защитаване на интересите на хората чрез обединяването им в различни групи. Ориентират се във функционалността на правилата на поведение. Назовават и прилагат правила за по-добро взаимодействие между хората.
Как хората си помагат?	Обясняват начините на взаимопомощ между хората и проявяват готовност да защитават по-слабите и уязвимите. Проявяват умения за толерантност в общуването и постигане на съгласие в споровете.
Това е моят дом,където се чувствам щастлив.	Ориентират се в основанията на хората да живеят в свой дом и да имат семейство. Имат представа за ролите и правилата, които регламентират отношенията им с най-близкото обкръжение (семейство, роднини, приятели и др.). Умеят да идентифицират ценности в семейството: любов, загриженост, уважение, взаимопомощ, сигурност и разкриват връзката им с потребностите и правата на детето
Кой се грижи за нашата сигурност?	Разпознават местните органи за ред и сигурност и имат представа за тяхната дейност, свързана със спазването на правата на децата.
Моя роден град	Познават и имат положително отношение към някои от природните и исторически забележителности на населеното място, в което живеят.
Моята родина е България	Идентифицират България като своя родина. Познават своето населено място на географската карта.
Моето здраве	Създаване на позитивно отношение към своето тяло и здраве. Познават и спазват основни хигиенни правила и норми. Проявяват грижовно отношение към природата и околната среда. Ориентират се в правомощията на медицинските работ

Очаквани резултати от дейността на Екипа:

В резултат на дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование се очаква:

функциониране на демократична институционална общност, постигнати коректни и толерантни отношения в рамките на общността на детската градина;

изграждане на гражданска култура у децата, подобрена информираност за правата, задълженията и отговорностите на гражданина;

сведено до минимум неприемливото поведение и ограничаване на проявите на агресия;

изградена позитивна психологическа среда.

III. Основни дейности на комисията:

Дейности	Срок	Отговорни лица/ координатори	Индикатори	Забележка (необходими пояснения)
Планиране, координация и организация на дейностите по гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование през уч. 2021/2022 г.				
Анализ на потребностите на общността, с оглед определяне на приоритети, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование	м. 09. 2021 г.	Председател на екипа; членове на екипа	Изготвени документи Протокол	
Подбор на подходящи за възрастта на децата и координация на дейности по прилагането на институционалната политика, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование	м. Септември 2021	Председател на екипа; членове на екипа		
Разработване / актуализиране Програма по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, в съответствие с Рамковите изисквания от обучението, определени в чл. 14, ал.2 на Наредба № 13 от 21 септември 2016 г.	м. 09. 2021 г.	Председател на екипа; членове на екипа	Изготвени док) Рамковите изисквания за резултатите от обучението по ал. 2 са ориентир за разработване на програмни системи, както и на учебни програми за	

			придобиване на разширена и/или на допълнителна подготовка, както и в часа на класа, в рамките на целодневната организация или в дейностите в центровете за подкрепа за личностно развитие, съобразно проучените интереси и потребности на учениците и преценката на учителя. Ументи	
Внасяне на Програмата / актуализацията за приемане от Педагогическия съвет	м.10. 2021г.	Председател на екипа; членове на екипа		
Изготвяне предложение да включване в Годишния план за дейността на детската градина на дейности по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование, в т.ч. - отбелязване на годишнини и участие в чествания; възпитание в традиционни християнски ценности; стимулиране на творческата активност и развитие на интересите и възможностите на децата; здравно и екологично образование; интеркултурно образование	м.09. 2021г.	Председател на екипа; членове на екипа	Отбелязване на годишнини и участие в чествания	

Разработване на сценарии за празници, тържества, инициативи, свързани с дейността; предлагане за обсъждане и приемане от Педагогическия съвет	м. 2021	Председател на екипа; членове на екипа		
Популяризиране на реализираните дейности		Екип ГЗЕИО и учители от групите	Интернет страница,фейсбук	
Събиране на снимки, записи и др. от реализираните дейности и изготвяне на материали за популяризиране на работата по гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование		Председател на екипа; членове на екипа Учители от групата		
Организационни дейности; връзки и взаимодействия:				
Организиране на най-малко три заседания на комисията (в началото на учебната година за разработване) актуализиране на Програмата по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование; изготвяне предложение за включване на дейности в Годишния план; изработване и приемане план за дейността на комисията; в края на първия срок- за отчитане на извършеното; в края на учебната година- анализ на дейността, приемане на отчет за дейността на комисията и представяне пред ръководния екип на детската градина и педагогическия съвет	в началото на учебната година в края на първия срок в края на учебната година	Председател на екипа; членове на екипа	брой заседания	

При възникнала необходимост, по инициатива на председателя или друг член на комисията, се провеждат извънредни заседания. За всяко заседание се води протокол	при необходимост	Председател на екипа; членове на екипа		
Осъществяване на регулярни срещи с ръководния екип на образователната институция и с организации, които биха могли да подкрепят реализирането на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование на институционално ниво – културни институции, РЗИ, РИОСВ, НПО и др. Взаимодействие с медиите за популяризиране на добри практики и изяви на децата		Председател на екипа; членове на екипа		
Изготвяне отчети за дейността на екипа по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование пред педагогическия съвет на детската градина от председателя на комисията или определен от него представител в края на първия учебен срок и в края на учебната година		Председател на екипа; членове на екипа		

Настоящият план е приет на ПС, протокол № 1 от 16.09.2021 г

Изготвил плана:

Председател на екипа

Рабие Бекир, учител

(име и фамилия) (длъжност) (подпис)

